

1987, 27. listopadu – Sdělení VONS č. 707 „Trestní stíhání za propagaci fašismu“ o trestním stíhání Jána Gorase a spol. pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele, podpory a propagace fašismu a podobného hnutí, hanobení národa, rasy a přesvědčení a hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele.¹

Letos 7. září před pátou hodinou ráno začala v Merklíně na Karlovarsku policejní akce. Kriminální policie zadržela deset chlapců, z nichž pouze jediný už dovršil osmnáctý rok – pro každého z nich přijelo zvláštní auto se dvěma policisty v civilu. Zadrženi byli: učeň Ján Goras, nar. 9. 9. 1969, bytem Merklín č. 81, okr. Karlovy Vary; učeň Radek Roža, nar. 23. 1. 1971, bytem Merklín č. 95; učeň Roman Oberreiter, nar. 19. 1. 1971, bytem Merklín č. 7; učeň Radek Popluhár, nar. 16. 4. 1970, bytem Merklín č. 43; učeň Roman Šida, nar. 31. 1. 1970, bytem Merklín č. 91; středoškolák Josef Müller, nar. 12. 3. 1972, bytem Merklín č. 79; středoškolák Pavel Kother, nar. 6. 3. 1970, bytem Merklín č. 76; dělník Ota Šuver, nar. 13. 1. 1970, bytem Merklín č. 84; dělník Helmuth Müller, nar. 16. 1. 1969, bytem Merklín č. 79 a učeň Vladimír Rams, nar. 27. 7. 1970, bytem Merklín č. 76. Téhož dne proti nim vyšetřovatel VB, kapitán Alois Piták, zahájil trestní stíhání pro čtyři trestné činy: hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198b tr. z.), hanobení republiky a jejího představitele (§ 103 tr. z.), hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele (§ 104 tr. z.) a podporu a propagaci fašismu a podobného hnutí (§ 261 tr. z.).² Jána Gorase vzal prokurátor do vazby.³ Vyšetřovatel považuje za „dostatečně odůvodněný závěr, že všichni ... se již od roku 1986 do 13. 6. 1987 scházeli v klubovně SSM v Merklíně, a to v době pracovního klidu, kde se vzájemně mezi sebou zdravili pozdravem Sieg Heil, zpívali zde písně s protistátním zaměřením – hanobící ČSSR a jejího představitele včetně představitelů SSSR, společně používali urážky proti KSČ a veřejně projevovali sympatie k fašismu“. V odůvodnění usnesení kpt. Piták údajnou

trestnou činnost podrobněji rozvádí: „V této klubovně jsou přehrávány nahrávky západních agentur, ale i vlastní skladby obv. Gorase a Oberreitera, jedná se o píseň ‚Somráci‘, kde se zpívá o Husákovi s urážlivými výroky, např. ‚Sedí na kupě hnoje a křičí Ta je moje‘, nebo ‚Červa vždycky potěší komunista k večerí‘. Při této písni se v klubovně pochodovalo a končilo pozdravem ‚Sieg Heil‘ nebo ‚Vyserem se na práci, ať za nás dělají Rusáci‘ a další.“⁴

Celé toto trestní stíhání považujeme za absurdní a údajnou trestnou činnost bychom spíše nazvali klukovinou.⁵ Nesporné však je, že obdobné postoje nejsou mezi československou mládeží zanedbatelnou výjimkou a takováto trestní stíhání se nevyskytují ojediněle. Mládež samozřejmě pocituje stísněnost místních politických poměrů i potlačování každé svobodnější aktivity, a celkem není divu, že z nich viní představitele státu a KSČ i komunistickou stranu jako celek. Pokud jde o sympatie, vyjadřované obviněnými k fašistickým symbolům, považujeme za nutné uvést, že současná mladá generace v Československu získá ve škole a v běžné kulturní a propagandistické produkci pramalé ponětí o tom, co vlastně byl fašismus. Mladí lidé nejsou informováni o rasových teoriích fašismu, o holocaustu, o tom, že fašismus byl totalitární vojensko-politický režim, který potlačoval veškerá práva člověka a občana. Nevědí o tom, že fašismus byl mimo jiné zavilým nepřítelem jazzové hudby, z níž vycházejí hudební směry, které mladí lidé milují. V jejich představách je to cosi oficiálně zakázaného – a tím pro ně přitažlivého. Tato reakce je celkem pochopitelná a se skutečným fašismem nemá nic společného.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 16, s. 13–14.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 718 a 739, dokumenty č. 721 a 742.
- ² Trestní stíhání mladistvých Jána Gorase, Romana Oberreitera, Radka Roži, Radka Popluhára, Romana Šidy, Josefa Müllera, Pavla Kothery, Oty Šuvera, Helmutha Müllera a Vladimíra Ramse zahájil vyšetřovatel oddělení vyšetřování Veřejné bezpečnosti Okresní správy SNB Karlovy Vary

kpt. Alois Piták 7. 9. 1987. Jmenovaní byli obviněni z trestných činů hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198b tr. zák.), hanobení republiky a jejího představitele (§ 103 tr. zák.), hanobení státu světové socialistické soustavy (§ 104 tr. zák.), podpora a propagace fašismu a podobného hnutí (§ 261 tr. zák.). Skutková podstata obvinění měla být naplněna skutečností, že jmenovaní se scházeli v klubovně SSM v Merklíně, kde se zdravili pozdravem „Sieg Heil“ a přednášeli a zpívali písně Karla Kryla „Anděl“, „Bratříčku, zavírej vrátka“, „Pasážová revolta“, „Píseň neznámého vojína“ a „Veličenstvo kat“, a dále vlastní písně „Somráci“ a „Hvězdička a křížek“. Dle názoru vyšetřovatele tyto texty obsahovaly hrubě urážlivé výroky týkající se vedoucích představitelů státu a představitelů SSSR. OS v Karlových Varech, soudní spis k případu Jána Gorase a spol., spis. zn. 4 T 280/87.

- ³ Okresní prokurátor v Karlových Varech JUDr. Václav Čermák uvalil na obviněné Jána Gorase a Romana Oberreitera 8. 9. 1987 vazbu. Roman Oberreiter byl z vazby propuštěn 29. 9. 1987. Dne 8. 9. 1987 byla provedena u J. Gorase domovní prohlídka, 7. 9. 1987 byla domovní prohlídka provedena u R. Popluhára. Viz in: tamtéž.
- ⁴ Text písně „Somráci“ je součástí soudního spisu: „*My jsme starý somráci a sereme na práci / ať za nás makaj Rusáci, my půjdem somrovat. / V Sokolově na náměstí je tam kupa hnoje, / na ní sedí Gustáv Husák, křičí: to je moje. / Na přechodu pro chodce, tatra drtí důchodce, / černý brýle, bílá hůl, dědek frajer neuhnul. / Sparty nejsou k dostání a bude z toho povstání / a bude z toho povstání, válka velká.*“ OS v Karlových Varech, soudní spis k případu Jána Gorase a spol., spis. zn. 4 T 280/87.
- ⁵ Vyšetřovatel ukončil vyšetřování dne 29. 10. 1987. Dne 4. 11. 1987 vznesl okresní prokurátor v Karlových Varech JUDr. Václav Čermák proti deseti obviněným obžalobu z následujících trestných činů: „[...] vsichni obvinění: 1) nejméně v době od konce roku 1986 nebo od počátku roku 1987 do poloviny června 1987, obviněný ml. Josef Müller od poloviny března 1987, v klubovně SSM v Merklíně, okr. Karlovy Vary, ve starém mlýně na Mariánské, okr. Karlovy Vary, a obviněný Goras také v SOU k. p. Škoda v Plzni používali ve více případech německý fašistický pozdrav ‚Sieg Heil‘, obviněný Goras, Popluhár spolu s dalšími blíže nezjištěnými osobami zde opakovaně pochodovali, zpívali a vykřikovali uvedený fašistický pozdrav a obvinění Goras, Kothera, Josef a Helmuth Müllerovi, Šuver a Rams zde opakovaně hovořili pochvalně o německém fašistickém vůdci Adolfu Hitlerovi a jeho fašistickém režimu, tedy veřejně projevovali sympatie k fašismu; 2) v téže době tamtéž v přítomnosti dalších osob opakovaně vulgárním urážlivým způsobem hovořili o členech KSČ, které napadali hrubými urážlivými výroky ve spisu uvedenými, přičemž obvinění Šida, Popluhár, Oberreiter a Goras hovořili i o jejich likvidaci, tedy veřejně a pohoršlivým způsobem hanobili skupinu obyvatelů republiky proto, že jsou stoupenci socialistického společenského a státního zřízení; obvinění ml.

Goras, Roža, Kothera a Josef Müller: 3) v téže době tamtéž spolu s dalšími blíže nezjištěnými osobami zpívali opakovaně píseň ‚Somráci‘ s hanlivým textem, obsahující vulgární výroky urážející prezidenta ČSSR a vedoucí představitele SSSR, obvinění Goras, Kothera spolu s dalšími takoveto urážlivé výroky opakovaně pronášeli, přičemž obviněný Goras spolu s další osobou složil text písně ‚Hvězdička a křížeček‘, který obsahoval rovněž hrubé a urážlivé výroky, týkající se vedoucích představitelů vlády ČSSR a vedoucích představitelů SSSR, tento text pak před ostatními obviněnými a dalšími osobami předčítal a sešit, který text obsahoval, předával dalším osobám k přečtení, tedy snižovali vážnost prezidenta republiky a veřejně hanobili jiného čelného představitele republiky pro výkon jeho pravomoci – veřejně hanobili čelného představitele státu světové socialistické soustavy; obviněný Oberreiter: 4) v červnu 1987 v Chebu na SOU Komenského, a to na internátě SOU i ve třídě učiliště před dalšími uční předčítal hlasitě text písně ‚Hvězdička a křížeček‘, který obsahuje hrubé a urážlivé výroky, týkající se vedoucích představitelů vlády ČSSR a vedoucích představitelů SSSR a sešit, který text obsahoval, předával dalším učňům k přečtení, tedy snižoval vážnost [...], čímž spáchali všichni obvinění 1) trestný čin podpory a propagace fašismu a podobného hnutí podle § 261 tr. z.; 2) trestný čin hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm. b tr. z.; obvinění Goras, Roža, Kothera, Josef Müller 3) trestný čin hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. z.; trestný čin hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele podle § 104 tr. z.; obviněný Oberreiter: 4) trestný čin hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. z.; trestný čin hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele podle § 104 tr. z.“. Obžaloba je uložena in: tamtéž.